

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

838. An permutare quis possit cum minùs digno?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

concessa, argumento *c. non potest, de prob. in 6. c. Ordinarium, de offic. Ordinar. in 6.* dispensatus ad beneficium, quod quis dimittit, non potest vi illius dispensationis aliud ei subrogare. Caltrop, *de benef. d. 6. p. 3. §. 3. n. 10.* Gonz. *gl. 14. n. 56.* ubi, postquam dixisset, quem admodum prohibitus acquirere de novo, non prohibetur permutare, ita etiam in puncto juris dispensatus ad unum beneficium tantum, potest illud permutare pro alio, ut asserunt Jo. And. & Franc. *in c. non potest, de prob. in 6. Gamb. in c. 1. de rer. permut. in 6. n. 79.* Crescent. *decis. 2. n. 6. de reb. Eccl. non alien.* subdit: *Contraria tamen doctrina de stylo Curia in praxi servanda, juxta decis. Rotae decis. 1. de filii presb. in novis.* Azor *p. 2. l. 7. c. 29. q. 14.* ubi id sic exemplificat. Titius à Papa dispensatus ad habendum simul duo curata, non potest unum ex illis permutare cum alio simili beneficio curato; quia indulgentia seu dispensatio Papæ, utpote odiosa non extenditur ad alia, sed in duobus primis finitur; citat pro hoc Federic. de Senis *de permut. q. 12.* Agid. *eod. tr. p. 3. q. 7.* Ubald. *eod. tr. n. 5. & 6.* Unde jam deducit Azor cum Federic. & Ubald. Quod si talis de facto permutet illorum unum coram Ordinario, ratam quidem esse ademptionem illius beneficii, quod de novo recipit (cujus contrarium, nempe non valere ademptionem hanc secundi beneficii, vel tertii in habentibus duo ex dispensatione Papæ, nisi duo prima dimittat, tenet Lapus apud eundem Azor) eo ipso tamen amittere & illud, quod permutat cum alio; quia illud dimittit, & alterum, quod prius cum eo simul habebat, quoque perdere; eò quòd illud per ademptionem tertii illius beneficii curati vacet. Proinde, ut idem Azor, teste Miles *in repertor. v. permutatio.* solet à Papa impetrari plena facultas, ut nempe possit aliquis ea duo beneficia simul habere, vel alterutrum, aut utrumque dimittere, & alia similia obtinere.

Quaestio 835. An mente captus, senex, infirmus permutare possint?

1. Respondeo ad primum negativè: Cum enim talis usi rationis, & sic consensu careat, donare, alienare, simileve quid facere nequeunt. Chok. *de permut. p. 1. c. 29. n. 1. & 2.* Card. de Luca *de benef. d. 4. n. 3.* Valebit tamen facta à tali permutatio extra tempus amentia, nimirum tempore lucidi intervalli. Chok. *loc. cit. n. 4.* plura de his, uti & num permutatio facta praesumatur tempore amentia, vide apud eund. & Cardin. de Luca *loc. cit.* ubi etiam, ex Menoch. *l. 1. presump. 18.* quòd, cum amentia non praesumatur, sed perfectè & concludenter sit probanda, uti & dicta à nobis supra, ubi, an tales resignare possint.

2. Respondeo ad secundum, & tertium: Permutationem factam à sene praesumi fraudulentam, uti & factam ab infirmo. Paris. *l. 13. q. 4. n. 6. & 7.* permutationem autem factam fraude esse nullam. Paris. *ibid. n. 5.* Porro qualiter in infirmis resignantibus permutationis gratia locum habeat regula de infirmis resignantibus, vide dicta supra, ubi, in quibus resignationibus hæc regula locum habeat.

Quaestio 836. An casu, quo illegitimus obtinuit beneficium in Ecclesia, in qua pater ejus habet, aut habuit beneficium, possit illud permutare cum alio extra illam Ecclesiam?

Respondeo affirmativè: Sic enim Trid. *sess. 25. c. 15.* disponit, talem id posse, quin & talem

cogendum, ut resignet, vel extra illam Ecclesiam permutet intra tres menses, alias ipso jure privatus existat, & super iis quæcunque dispensatio subreptitia censetur. Chok. *de permut. p. 1. c. 30. n. 1.* De cetero filius legitimus Presbyteri non solum non cogitur tale beneficium, quod habet in Ecclesia, ubi Pater ejus habet, aut habuit, dimittere; sed etiam per viam permutationis obtinere beneficium in Ecclesia, ubi Pater illius habet, vel etiam praesidet, non tamen illud, quod Pater ejus proximè habuit. Chok. *ibid. n. 3.*

Quaestio 837. An valeat permutatio pro tertio?

Respondeo negativè: Permutatio enim debet esse inter duos, & damnatur permutatio triangularis, aut quadrangularis; veluti si resignet meum beneficium in favorem Petri, ut is resignet meum, non in favorem mei, sed in favorem Joannis. Gonz. *gl. 14. n. 58.* Ventrigl. *to. 2. annot. 4. §. 2. num. 33.* Garc. *p. 11. c. 14. nu. 21. & 22.* citans Suar. *l. 4. de simon. c. 35. nu. 18.* Azor *p. 2. l. 7. c. 30. q. 6.* Lessius *l. 2. c. 35. n. 87.* Federic. de Senis *de permut. q. 40. in fine.* Nav. *conf. 43. de simon. n. 3.* & plures alios. Et talem permutationem triangularem factam coram Ordinario simoniacam dicunt Gonz. Azor. Less. & alii passim. Porro licet coram Ordinario expediri nequeat. Gonz. Ventrigl. Azor. Less. *loc. cit. num. 88.* testatur tamen Gonz. *loc. cit. n. 60.* Papam tales triangulares permutationes hodie non admittunt. Possent nihilominus etiam coram Ordinario eundem finem obtineri duplici permutatione coram eo facta; dum nimirum ego resigno Petro meum, & ipse mihi suum, & dein habito beneficium Petri illud permutem cum beneficio Pauli, quod primitus intendebam habere; tradit Less. *loc. cit. n. 88.*

Quaestio 838. Num permutare quis possit cum minus digno?

1. Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt super hoc in puncto de resignante in favorem minus idonei, quàm est resignans; hæc enim eadem locum habent in permutatione, ut Azor *p. 2. l. 6. c. 15. q. 10.* Illicitam omnino esse permutationem, non secus ac resignationem cum notabiliter minus digno, peccatque (graviter aut leviter, prout per hoc notabile, vel minus notabile damnum inferretur Ecclesie) tam permutans, quàm permutationem admittens. Hic quidem, quia tenetur ex fidelitate ad minimum, & Justitia legali Ecclesie bonum promoveri, & damnum ejus impediri; quin & ex Justitia distributiva ejus bona non distribuere in ejus damnum. Ille verò quia est causa iniquæ collationis, & damni Ecclesie; et si enim resignans & permutans non sit distributor, non potest tamen iniquam distributionem petere & procurare, & sic adhuc esse causa damni Ecclesie. Ita Passerin de Elect. *c. 30. q. 9. num. 133.* qui etiam hinc inferret, contingere posse, ut neque sufficiat vitandum peccatum resignare vel permutare cum æquè digno, v. g. si Rector beneficii sit senex, & is, cui resignat, vel cum quo permutet, sit juvenis, & non desint digniores, quibus committi poterit cura illius Ecclesie in brevi vacatura; eò quòd tunc non fiat permutatio sine notabili damno Ecclesie, ac ideo per se loquendo licitè fieri nequeat.

2. Nec obstant auct. Passerin. Primò, quòd iura tantum loquantur de eligentibus, præsentantibus

minus dignos, & conferentibus minus dignis; ed quod jus naturale divinum satis clamer in corde cujusque, ut non sit causa damni Ecclesie, praterquam, quod, ut ait Idem, jura humana communis loquentia de Electione, loquantur de ea, ut idem est, quod provisio ad beneficia, qualitercunque ea fiat. Argumento c. 1. *sess. 24. Triu.* Unde & promovens indignum, quisunque ille sit, puniatur ab Ecclesia. Neque obviare secundo, quod ita fervetur in praxi, dum sine inquisitione dignioris & concursu conferantur beneficia resignata (idem est de permutatis) absque eo, quod quisquam conquireretur, renunciata dari minus dignis. Nam, ut ait, id debili nititur consequentia, dum ex eo, quod non sit necessaria inquisitio facta per concursum meritorum promovendi (intelligi vi resignationis, vel permutationis) inferitur, praxin esse, ut beneficia resignata dentur sine sufficiente inquisitione, & informatione, ad hoc, ut Ecclesia ex resignatione non patiatur damnum notabile: imò ait, si hoc non fiat, congeri populus, & scandalizari quotquot id vident, flentes Ecclesia ruinam. Neque obviare tercio, ut habet *num. 135.* Quod ex parte acceptantis resignationem, vel permutationem adducitur, quod scilicet sufficiat ad hoc, ut is ritè acceptet, quod proponatur dignus, ut patet in electo vel presentato, quem confirmator vel institutor tenetur acceptare, ed quod, licet id verum sit in confirmatore vel institutore, quia Electus & Presentatus vi electionis & presentationis habeat jus ad confirmationem & institutionem, ubi dignus est; non tamen teneat, ubi Superior est in plena libertate admittendi & non admittendi; qualiter dicit, admissionem resignationis, & permutationis esse in plena libertate Superioris, qui non possit, nec debeat eam admittere in notabile damnum Ecclesie. Vide de his pluribus Dian. p. 2. *tr. 15. & l. Miscellan. resolut. 41.*

Questio 839. An fieri possit permutatio cum Excommunicato, vel Irregulari?

Respondeo ad primum negativè: Seu permutationem factam cum Excommunicato esse nullam; ed quod collatio ei fieri nequeat, eaque ei facta sit ipso jure nullam in permutatione autem necesse sit acquiri jus novum per collationem, cujus Excommunicatus est incapax. *Garc. p. 7. c. 13. n. 15. citans plures. Paris. l. 4. q. 3. n. 45. Chok. de permut. c. 33. n. 1. & 7. citans Selv. de benef. Abb. in c. cum in nostris. de concess. preb. Rebuff. de pacif. possess. n. 280. Suar. to. 5. de censur. d. 4. S. 7. nu. 11. ubi dicit, resignationem beneficii in favorem Excommunicati, sive simplex sit, sive permutationis causa, invalidam esse. Plura de hoc vide supra, ubi, an Excommunicato resignari possit beneficium. Quamvis autem non valeat quod ad Excommunicatum permutatio, tenet tamen quod ad non Excommunicatum compermutantem. *Garc. loc. cit. n. 17. citans Rebuff. Cosm. & c. Chok. loc. cit. nu. 8. Advertit etiam Garc. ibid. num. 18. & 19. & ex illo Chok. n. 11. & 12. Quod non valeat collatio facta Excommunicato ex causa permutationis, etsi tempore resignationis & admissionis non esset excommunicatus: & de converso valeat collatio & permutatio, si tempore collationis non erat excommunicatus; etsi tempore resignationis ex causa permutationis facta, & admissionis esset excommunicatus, ed quod, licet ex resignatione cau-**

sa permutationis facta, ejusque admissione acquiratur jus Compermutanti, ut ei fiat collatio beneficii, id jus tamen non impediatur per excommunicationem; cum non proveniat ex dispositione beneficii facta circa excommunicatum, sed ex facto ipsius Resignantis causa permutationis cum admissione Ordinarii, & quasi ex conventionem ipsorum permutantium; etsi dicat videri contrarium velle *Suar. cit. pauld supra, n. 11. Addit tamen ipse Garc. n. 20. & hoc ipsum ex eo exscribens Chok. cit. nu. 12. Quod si fieret talis resignatio permutationis gratia in favorem Excommunicati coram Papa, ejusve Legato sine absolutione, qua aliis ad hunc effectum dari solet, non valituram etiam admissionem in favorem illius; ed quod non valeat gratia seu rescriptum impetratum ab excommunicato, juxta c. 1. de rescrip. in 6. quod non habet locum in gratis concessis ab Ordinario, citat pro hoc *Nav. cons. 48. de sent. Excomm. Henric. in sum. l. 13. c. 13. S. 1. Suar. ubi ante, d. 17. S. 1. n. 2.**

2. Respondeo ad secundum: Idem esse de permutatione facta cum suspensio vel irregulari, ex eadem ratione, quod iis fieri nequeat collatio. *Chok. loc. cit. n. 1. citans Less. l. 2. c. 34. n. 120. ubi is solum, quod irregulari non possit fieri collatio. & Paris. l. 4. q. 3. num. 32. ubi is, quod irregulari non possit fieri resignatio, quia non potest fieri ei collatio. De quo vide dicta supra, ubi, an in irregulari, vel suspensi favorem resignari possit beneficium.*

Questio 840. An permutare quis possit cum illegitimo, Bigamo, similive ex dispensatione obtinente beneficium?

Respondeo: Indubitatum est permutari cum eo non posse, dum beneficium de novo illi querendum vi permutationis est alterius qualitatis, quam illud, quod habet ex dispensatione; cum ad illud obtinendum vi prioris dispensationis non sit dispensatus. Dum verò beneficium illud est simile illi, quod habet, adhuc non potest cum illo permutari; quia nec ad illud se extendit prior ejus dispensatio, juxta dicta pauld ante.

Questio 841. An cum criminoso & infami quis possit permutare?

Respondeo: In generalibus principiis juxta ea ferè, quæ dicta sunt supra, ubi, an talibus resignari possit beneficium: Si crimen vel infamia talis est, ut, etsi non priver illum beneficio jam habito, reddat tamen indignum, cui de novo provideatur de beneficio, non posse cum eo permutari; quia jam beneficium permutatum illi conferri nequit.

Questio 842. An cum illiterato permutare quis possit?

Respondeo primò: Cum penitus illiterato facta permutatio, non secus ac resignatio ac collatio ei facta est ipso jure nulla. *Chok. de permut. p. 1. c. 31. num. 1. cum communi. Intelligenda hæc, dum fortè ei primò collatum beneficium, quia sperabatur, scientiam debitam assecutus, quam tamen deim acquirere neglexit. De cetero namque, si collatum illud beneficium fuerat penitus illiterato, de quo, quod sufficientem scientiam assecutus esset, prudenter sperari non poterat ob ejus stupiditatem; jam ex alio quoque capite*